

Al deze domeinen leiden tot de vragen; Wie ben ik? Wat is mijn lot? Wat ben ik (nog) waard? Waar kom ik vandaan? En wat is mijn bestemming? Spiritualiteit is niet het laatste domein dat alle andere achter zich laat. Spiritualiteit is aanwezig in alle andere domeinen, maar kan ook een geïsoleerd te bespreken domein zijn. In kunst, muziek en (religieuze) rituelen licht het antwoord op diepere vragen soms kort op: "Zien soms even." (Huub Oosterhuis). Spiritualiteit verbindt ons met het totaal andere, biedt troost en berusting, geeft kracht en uithoudingsvermogen, het is een weten zonder kennis. (En toch is geestelijke verzorging een vak)

Literatuur:
Debats, D.L.,(1996) Meaning in Life. Psychometric, clinical and phenomenological aspects
Frankl, V., (1947), Ein Psycholog erlebt das KZ
Stroeken, H.P.J. ,(1999) Zoeken naar zin

*'Vaarwel', zei de vos. 'Dit is mijn geheim',
het is heel eenvoudig:
Alleen met het hart kun je goed zien.
Het wezenlijke is voor de ogen onzichtbaar.'
'Voor de ogen is het wezenlijke onzichtbaar',
herhaalde de kleine prins,
om het goed te onthouden*

Antoine de Saint-Exupéry: De kleine prins

Jeroen Bosch Ziekenhuis
Vakgroep Geestelijke Verzorging
Postbus 90153
5200 ME 's-Hertogenbosch

Telefoon (073) 553 2166
geestelijkeverzorging@jbz.nl

Mustafa Bulut
Ivo Krewinkel
Hanneke Snelder
Harry Tacken
Marlies van der Zande

www.jeroenboschziekenhuis.nl

JAAR- VERSLAG 2017

GEESTELIJKE VERZORGING

4.700 gesprekken gevoerd

2500 mensen in de kapel op zondag
30% van mensen die in het ziekenhuis zijn overleden en hun familie bijgestaan

1000 toiletzasjes uitgedeeld

Suikerfeest gevierd

Tallose externe contacten

Aan 250 MDO's deelgenomen

18.200 patiënten een “handje gegeven”

400 patiënten blij gemaakt met een pyjama

Gespreksmodel voor patiëntenbespreking ontwikkeld

45 keer moreel beraad geleid

15.000 kaarsjes hebben gebrand in de Mariakapel

250 collega's op verhaal laten komen

50 vrijwilligers gemotiveerd gehouden

Fundament commissie ethiek geschreven

Iedere maand concert in de kapel aangeboden

Met ouders 25 blaadjes aan herdenkingsmonumentje gehangen

MET ELKAAR GOED GEHUMEURD GEBLEVEN

Levensvragen worden vaak zichtbaar en hoorbaar als de vanzelfsprekende orde van het alledaagse leven wordt doorbroken. Geestelijke verzorging houdt zich nadrukkelijk met deze vragen bezig: zingeving, spiritualiteit en ethische afwegingen

Wat zinvol is in het leven ervaren we vaak pas als het ontbreekt. Het is misschien het eenvoudigst te herkennen als levenslust.

Zin is niet zo maar aan het leven toe te voegen. Het is vooral een verzameling van condities.

In de eerste plaats gaat het om goede relaties met familie en vrienden. Daarnaast draagt engagement bij werk en bezigheden in belangrijke mate bij aan de ervaring van een zinvol bestaan. Vervolgens speelt het persoonlijk welzijn, plezier in ondernemingen en de fysieke en geestelijke gezondheid een belangrijke conditie voor de ervaring van zin. Er moet een verlangen aanwezig zijn van meer of minder tastbare doelen en het verlangen naar erkenning. Een altruïstische oriëntatie, het vermogen om voor een ander iets te betekenen, in te gaan op het appèl dat van de ander uitgaat. Het hebben van toekomst en daarmee van hoop. Tot slot toewijding aan of het praktiseren van religieus-spirituele of sociaal-politieke overtuigingen. (D.L. Debats) Deze domeinen zijn in meer of mindere mate bepalend voor de ervaring van een zinvol leven. “Wie een waarom heeft om te leven verdraagt bijna ieder hoe.” (Viktor Frankl) Zin heeft te maken met het zich deel voelen van een geheel. Een geheel als grond van mijn grond.